

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul legii pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală nr. 122-XV din 14 martie 2003

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări

Proiectul legii pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală nr. 122-XV din 14 martie 2003, este elaborat de Ministerul Justiției în vederea executării Hotărîrii Curții Constituționale nr. 17 din 19 mai 2016 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Codul de procedură penală (*liberarea provizorie sub control judiciar*).

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Necesitatea elaborării proiectului de lege pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală nr. 122-XV din 14 martie 2003 (*în continuare - CPP*) a servit constatarea Curții Constituționale (în punctele 72 și 73 a Hotărîrii menționate supra) a unor omisiuni de reglementare în partea ce ține de termenul pentru care poate fi dispus controlul judiciar și durata maximă a acestuia, în rezultat generînd o situație de incertitudine pentru persoanele eliberate provizoriu sub control judiciar, prin imposibilitatea de a-și adapta conduita și de a-și apăra drepturile procesuale, și totodată, creînd deficiențe în aplicarea acestuia.

Ingerința generată de instituția controlului judiciar vizează drepturi fundamentale, respectiv dreptul la libertate individuală, dreptul la liberă circulație, dreptul la viață intimă, familială și privată, libertatea întrunirilor, munca și protecția socială a muncii și libertatea economică, este reglementată prin lege. Respectiv liberarea provizorie sub control judiciar, fiind o măsură preventivă aplicabilă în cursul urmăririi penale și al judecării cauzei, se impune, fiind adecvată scopului legitim urmărit, nediscriminatorie și necesară într-o societate democratică, pentru protejarea valorilor statului de drept.

Potrivit art. 175 și 191 alin.(1) din CPP, liberarea provizorie sub control judiciar este o măsură preventivă neprivativă de libertate și constituie o alternativă a arestării preventive, ce poate fi aplicată numai față de persoana în privința căreia s-a înaintat un demers de arestare sau față de bănuitul, învinuitul, inculpatul care sunt deja arestați. Această măsură poate fi luată de către judecătorul de instrucție sau instanța de judecată, dacă există probe sau indicii temeinice din care rezultă bănuiala rezonabilă că bănuitul/învinuitul/inculpatul a săvârșit o infracțiune și dacă măsura este necesară în scopul asigurării bunei desfășurări a procesului penal, al împiedicării sustragerii inculpatului de la urmărirea penală sau de la judecată ori al prevenirii săvârșirii unei alte infracțiuni.

Curtea Constituțională a statuat că, deși art.191 din CPP nu prevede în mod expres un termen limită pentru care să poată fi dispusă măsura liberării provizorii sub control judiciar, totuși instanța de judecată, ținînd cont de art. 195 alin. (5) pct.

1), ar trebui să stabilească un termen pentru aplicarea acestei măsuri. Astfel, neindicarea expresă a termenului de aplicare a măsurii liberării provizorii sub control judiciar și durata maximă a acesteia constituie o omisiune legislativă contrară Constituției.

Prin urmare, în scopul remedierii deficienței de reglementare a normei menționate, Ministerul Justiției propune completarea art. 191 CPP prin care se va institui termenul limită pentru care poate fi dispus controlul judiciar, durata maximă și respectiv, modul de prelungire a acestei măsuri.

Perioada pentru care poate fi dispusă măsura liberării sub control judiciar nu poate depăși 30 de zile, iar în caz de menținere a temeiurilor care au stat la baza aplicării acestei măsuri există posibilitatea de prelungire a termenului pentru care se dispune, perioadă maximă nu poate să depășească 12 luni. Or, ca măsură preventivă alternativă arestului, termenul pentru care poate fi stabilit controlul judiciar nu poate excede termenul prevăzut pentru acesta. După cum s-a menționat supra, aplicarea unei atare măsuri implică limitarea anumitor drepturi ale persoanei, reprezentând o ingerință, iar judecătorul de instrucție, după caz instanța de judecată dacă recurg la restrângerea exercițiului unor drepturi personale, este obligatoriu ca această măsură să fie dispusă pentru o perioadă cât mai scurt posibilă. Principiul proporționalității, astfel cum este reglementat în ipoteza particulară a art. 54 din Constituție, presupune caracterul excepțional al restrângerilor exercițiului drepturilor sau libertăților fundamentale, ceea ce implică, în mod necesar, și caracterul lor temporar.

Modificarea operată la art. 190 Cod de procedură penală, este necesară întru înlăturarea contradicțiilor de reglementare în raport cu completările propuse la art. 191.

Prezentul proiect are ca finalitate modificarea mecanismului dispunerii măsurii preventive liberarea provizorie sub controlul judiciar, prelungirea și durata maximă de aplicare în cadrul procesului penal.

Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

Impactul proiectului

Impactul prezentului proiect de lege este executarea Hotărârii Curții Constituționale nr. 17 din 19 mai 2016 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Codul de procedură penală (*liberarea provizorie sub control judiciar*).

Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare, actele normative care trebuie elaborate sau modificate

În urma adoptării proiectului Legii pentru completarea Codului de procedură penală nr. 122-XV din 14 martie 2003 nu va fi necesar modificarea sau completarea cadrului normativ conex.

Respectarea transparenței decizionale

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Legii a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare*.

Viceministru

Nicolae EȘANU